

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W SKALE ZA
2024 r.

1. Wstęp

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz innych aktów prawnych, których celem jest wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Działania ośrodka obejmują świadczenie pomocy materialnej, organizowanie wsparcia specjalistycznego oraz współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, której celem jest wspieranie osób i rodzin w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Jest to jedno z podstawowych zadań państwa, wynikające z jego obowiązku zapewnienia obywatelom godnych warunków życia.

Organy władzy publicznej mają konstytucyjny obowiązek ochrony jednostek znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, co realizują poprzez różne formy wsparcia, takie jak świadczenia pieniężne i niepieniężne. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale jest jednostką organizacyjną Gminy Skala powołaną do wykonywania zadań z zakresu: pomocy społecznej, wspierania rodziny, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych i innych zadań określonych w statucie Ośrodka.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, jest Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.). Ustawa o pomocy społecznej jest głównym i najważniejszym dokumentem regulującym kształt systemu pomocy społecznej w Polsce. Definiuje ona m.in. zadania z zakresu pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, organizację pomocy społecznej, jak i zasady oraz tryb postępowania kontrolnego z zakresu pomocy społecznej. W ustawie tej zamieszczono również definicję pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa i zaznaczono, że za jej organizację odpowiedzialne są zarówno organy administracji rządowej jak i samorządowej, które powinny współpracować ze sobą, jak i z innymi organizacjami społecznymi i pozarządowymi. Ustawa o pomocy społecznej jasno określa kompetencje gmin, powiatów, samorządów województw i wojewodów oraz ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, a także rodzaje świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz warunki ich przyznawania.

Poza zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

1. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.
4. ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r.
5. ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014 r.,
6. ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r.,
7. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 r.
8. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.
9. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r.
10. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
11. ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r.
12. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.
13. uchwały Nr 149 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 z dnia 23 sierpnia 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 881)
14. ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.
15. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r.
16. ustawy o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r.
17. ustawy o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego z dnia 23 maja 2024 r.

2. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwić im życie w warunkach

odpowiadających godności człowieka. Ustawowo zobowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych. Ośrodek współpracuje w tym zakresie na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi. Realizując zadania Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy osób przebywających na jego terenie, dbać o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców miasta i gminy. Wypełniając swoje zadania Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze miasta. Realizuje działania wynikające z zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych.

2.1 Formy udzielanej pomocy

W roku 2024 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale udzielał pomocy z katalogu następujących powodów:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy domowej,
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
10. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,

11. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomanii,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela Nr 1. Powody przyznania pomocy społecznej rok 2024

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	126	64	213
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	3	2	3
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	8	5	45
W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	5	6	4	36
BEZROBOCIE	6	42	19	84
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	50	31	55
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	86	55	128
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	9	18	10	52
W TYM:				
RODZINY NIEPEŁNE	10	10	4	23
RODZINY WIELODZIETNE	11	1	1	5
PRZEMOC DOMOWA	12	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	4	2	8
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	7	2	16

TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	1	1	1
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	1	1	1

W 2024 roku głównymi powodami przyznawania świadczeń były:

ubóstwo – 126 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba – 86 rodzin.

Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania świadczeń z pomocy społecznej były:

niepełnosprawność – 50 rodzin, bezrobocie – 42 rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 18 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa – 8 rodzin (w tym 6 przypadków potrzeby ochrony wielodzietności).

Dodatkowo, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego występowały w 7 rodzinach, a inne powody miały miejsce w pojedynczych przypadkach. Tabela nr. 1 przedstawia strukturę powodów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w roku 2024. Należy zauważyć, że powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą, dlatego ich liczba się nie sumuje.

2.2. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Świadczenia pieniężne z systemu pomocy społecznej przyznawane są pod warunkiem spełnienia dwóch kryteriów jednocześnie. Przede wszystkim musi występować jedna z okoliczności wskazujących na trudną sytuację życiową, takich jak: bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, potrzeba ochrony macierzyństwa, sieroctwo, bezdomność oraz inne okoliczności wskazane w ustawie o pomocy społecznej. Dodatkowo, konieczne jest spełnienie kryterium dochodowego.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł netto w 2024 roku,
- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 1010,00 zł netto w 2025 roku,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł netto w 2024 roku,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 823,00 zł netto w 2025 roku.

Świadczenia z pomocy społecznej mogą być przyznawane w dwóch formach:

- świadczeń pieniężnych,
- świadczeń niepieniężnych.

Tabela Nr 2. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	2024		
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ogółem	202	134	233
- w tym: korzystających ze świadczeń pieniężnych	161	125	203
- w tym: korzystających ze świadczeń niepieniężnych	51	33	97

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale w 2024 r. należały: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.

Zasiłek stały

Zasiłek stały jest jednym z rodzajów pomocy społecznej, która ma na celu wspieranie osób niezdolnych do pracy, przede wszystkim z powodu wieku lub niepełnosprawności, które żyją w ubóstwie. Jego celem jest zapewnienie wsparcia finansowego, które pozwala poprawić sytuację materialną osób najbardziej potrzebujących.

Aby otrzymać zasiłek stały, osoba musi spełniać kilka warunków:

1. Status osoby niepełnosprawnej – osoba ubiegająca się o zasiłek musi mieć orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, co najmniej w stopniu umiarkowanym.

2. Brak prawa do innych świadczeń – osoba nie może mieć uprawnień do innych świadczeń, takich jak renta czy emerytura z ubezpieczenia społecznego.
3. Wysokość dochodu – zasiłek stały jest uzależniony od dochodów osoby. Wysokość dochodu wpływa na to, jaką kwotę zasiłku przyzna Ośrodek. Zasiłek przyznawany jest tylko osobom, które spełniają określone kryteria dochodowe.

W 2024 r. zasiłek stały ustalany był w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1000 zł miesięcznie,
- 2) w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.

W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasiłek stały nie przysługuje.

Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego. Poniesione wydatki na wypłatę zasiłków stałych w 2024 roku wyniosły 331 632,72 zł. Średnia wartość świadczenia w formie zasiłku stałego w 2024 roku wyniosła 926,35 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 38 osób. W 2024 wyegzekwowano zwrot bieżący i zaległy nienależnie pobranych zasiłków stałych z winy świadczeniobiorców, w łącznej wysokości 8 558,54 zł z czego 4928,92 zł to świadczenia zaległe, natomiast kwota 3629,62 zł świadczenia bieżące.

Tabela Nr 3. Realizacja wypłat zasiłków stałych w latach 2023-2024.

Forma pomocy	2023					2024				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Zasiłki stałe ogółem:	31	338	220 788,66	31	33	38	358	331 632,72	38	38
Osoby samotnie gospodarującej	29	325	213659,16	29	29	38	358	331 632,72	38	38

Osoby pozostającej w rodzinie	2	13	7129,50	2	4	0	0	0	0	0
-------------------------------	---	----	---------	---	---	---	---	---	---	---

Jak wynika z powyższych danych, liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków stałych na przestrzeni lat 2023-2024 zwiększyła się w związku z nabyciem uprawnień do pomocy w formie zasiłku stałego.

Zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 50% różnicy między kryterium dochodowym :

- osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wypłata zasiłku jest obligatoryjnym zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

Tabela Nr 4. Realizacja wypłat zasiłków okresowych w latach roku 2023- 2024.

Forma pomocy	2023					2024				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	71	500	144502,28	66	112	64	333	129018,87	64	101
Środki własne gminy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dotacja	X	X	144502,28	X	X	X	X	129018,87	X	X
Bezrobocia	39	205	86075,00	36	63	34	205	78734,00	34	54
długotrwałej choroby	10	46	28098,00	8	21	10	45	20785,00	10	23

Niepełnosprawność	26		27293,28	26	33	21	66	24775,00	21	27
Inne	3	17	3036,00	3	3	4	17	4724,87	4	4

Z powyższej tabeli wynika, że zasiłek okresowy w 2024 roku, w porównaniu do roku 2023, został wypłacony w niższej kwocie, co jest efektem utraty prawa do pomocy w formie zasiłku okresowego. Mimo to, hierarchia powodów przyznawania zasiłku pozostała bez zmian. Podobnie jak w roku ubiegłym, na pierwszym miejscu wciąż znajduje się bezrobocie, na drugim – niepełnosprawność oraz na trzecim – długotrwała choroba. Z tej formy pomocy skorzystało 64 osoby, otrzymując łącznie 333 świadczenia. W 34 przypadkach zasiłek okresowy został przyznany z powodu bezrobocia, w 21 przypadkach z powodu niepełnosprawności, a 10 osób otrzymało zasiłek z powodu długotrwałej choroby. Z innych powodów, takich jak trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego, zasiłek okresowy przyznano 4 osobom.

Zasiłki celowe i celowe specjalne

Zasiłek celowy jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nieposiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy przysługuje na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Specjalny zasiłek celowy- świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłki celowe i celowe specjalne w 2024 r. wypłacono w kwocie 36 050,00 zł. Ponadto wypłacono 1 rodzinie zasiłek w wysokości 6 000,00 zł z tytułu usuwania skutków klęsk żywiołowych.

3. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

1. praca socjalna,
2. poradnictwo specjalistyczne,
3. usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,

4. kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
5. kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
6. składka na ubezpieczenie zdrowotne,
7. sprawienie pogrzebu,

3.1. Praca socjalna

Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby/rodziny oraz stworzenie wielopłaszczyznowej diagnozy, na podstawie której konstruowany jest plan pracy z rodziną. Praca socjalna to zespół metodycznych czynności podejmowanych w określonym celu, świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również w celu zapobiegania pogarszaniu się ich sytuacji. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych. Kluczowymi elementami w pracy socjalnej, wpływającymi na jej jakość oraz skuteczność są: relacja, komunikacja i motywowanie. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód. W 2024 roku pracą socjalną objętych zostało 267 osób. Pracownicy socjalni podejmują działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotyka trudności, których nie jest w stanie samodzielnie pokonać i wymaga wsparcia np. w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, podtrzymaniu zdrowia, zdobyciu pracy, kontaktach z otoczeniem. Najwięcej działań zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny tj. relacji w rodzinie, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku oraz funkcjonowania osoby tj. relacji osoby z niepozostającymi we wspólnym gospodarstwie domowym członkami rodziny, w tym rodziną mieszkającą oddzielnie, funkcjonowania osoby w środowisku. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Kontrakt socjalny zawierany jest w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Treść i sposób zawieranej w formie kontraktu socjalnego umowy są efektem indywidualnego podejścia do osoby/rodziny w oparciu o dobrze przygotowaną diagnozę. W trakcie opracowania diagnozy osoba/rodzina definiuje przyczyny

trudnej sytuacji, w której się znalazła oraz źródła tych przyczyn. Określa zasoby i możliwości własne oraz środowiska. Omawia ograniczenia powodujące trudności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Kontrakt socjalny służy jasnemu i precyzyjnemu formułowaniu celów dotyczących zmian, jakie zamierza się osiągnąć oraz wyznaczeniu dla nich ram czasowych. Pozwala rodzinom lub osobom zainteresowanym rozwiązaniem swoich problemów na wybór odpowiednich środków i metod działania prowadzących do realizacji długofalowego planu pomocy. W kolejnych etapach realizacji umożliwia dokonywanie oceny osiągniętych celów, zarówno krótko jak i długoterminowych, poprzez porównanie stanu wyjściowego osoby/rodziny ze stanem aktualnym. Ocena umożliwia stwierdzenie, czy w sytuacji osoby/rodziny zachodzą zmiany i czy zmierzają one w wyznaczonym przez strony kontraktu kierunku. Pisemna forma kontraktu daje możliwość zarówno osobom/rodzinom jak i pracownikowi socjalnemu konfrontowania podejmowanych ustaleń z dalszą ich realizacją. W 2024 roku zawarto 6 kontraktów socjalnych.

Tabela Nr 5. Realizacja pracy socjalnej oraz kontraktów socjalnych w 2024 roku.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Praca socjalna ogółem	148	267
W tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	37	77
Kontrakt socjalny	6	6

3.2. Poradnictwo

Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. W okresie sprawozdawczym do dyspozycji mieszkańców był psycholog. Pracownicy Ośrodka podejmowali działania na rzecz osób i rodzin w celu zapobiegania pogłębianiu się występujących dysfunkcji w ramach porad, które polegały na udzieleniu bezpośredniego wsparcia osobie lub rodzinie przeżywającej sytuację szeroko rozumianego kryzysu np. dotkniętej przemocą, przeżywającej chorobę psychiczną własną lub członka rodziny, kryzys powstały w wyniku nagłej zmiany sytuacji życiowej, straty etc. W strukturze Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale działa Punkt Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą. W ramach oferowanego wsparcia w Punkcie dostępne jest bezpłatne poradnictwo psychologiczne.

3.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale organizował i zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych dla mieszkańców Miasta i Gminy Skala. Pomoc ta przysługiwała osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy osób innych, a były jej pozbawione.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należało organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Tabela Nr 6. Realizacja usług opiekuńczych w roku 2024

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2024	6	2509	69872,90	6	7

Odpłatność za usługi opiekuńcze określała tabela odpłatności zawarta w Uchwale nr XII/107/19 Rady Miejskiej w Skale z dnia 24 września 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania, zmienioną uchwałą nr NR XX/749/23 Rady Miejskiej w Skale z dnia 30 listopada 2023 r. Koszt jednej godziny ww. usług w 2024 roku wynosił od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. – 27,70 zł, od 1 lipca 2024 r. – 28,10 zł. Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność oraz poczucie bezradności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Przesłaniem niesionej przez ośrodek pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku domowym, to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunowie są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowane są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się

nieformalnymi członkami rodziny. Ośrodek ściśle współpracował z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych beneficjentów. Współpraca miała zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych. Katalog wykonywanych usług dostosowany był do indywidualnych potrzeb każdego podopiecznego, by realizacja usług była zgodna z faktycznymi potrzebami w środowisku chorego oraz z możliwościami ośrodka.

3.4. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach

Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej (DPS) oraz ponoszenie odpłatności za pobyt to zadanie własne gminy, które jest finansowane ze środków własnych. W 2024 roku odpłatność za pobyt 9 osób w DPS, obejmująca łącznie 108 świadczeń, wyniosła 582 897,02 zł. Średnia miesięczna wartość świadczenia na jedną osobę wyniosła 5 397,19 zł. Osoby te zostały umieszczone w DPS głównie z powodu potrzeby całodobowej opieki pielęgnacyjnej, której nie mogły mieć zapewnionej w miejscu zamieszkania.

Wydatki ponoszone przez ośrodek pomocy społecznej w zakresie pobytu w DPS stanowią uzupełnienie odpłatności, która jest dokonywana przez mieszkańców.

Opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkaniec domu w wysokości 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie),
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – do wysokości pełnego kosztu pobytu.

Tabela Nr 7. Wydatki gminy za pobyt podopiecznych w DPS w latach 2023 – 2024.

Rok	Odpłatność za pobyt w DPS:
2023	480 945,02 zł
2024	582 897,02 zł

3.5. Schronienie

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Dodatkowo w 2024 roku Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił schronienie dla 2 osób bezdomnych. Całkowity koszt pobytu w schronisku dla bezdomnych wyniósł 24 903,20 zł.

3.6. Składka zdrowotna

Poniesione wydatki w ww. klasyfikacji budżetowej w 2024 roku wyniosły 28 270,55 zł w tym potrącono z bieżących świadczeń 180,00 zł. Przyznawanie i opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne to zadanie własne gminy, finansowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie przyznawane jest osobom uprawnionym do zasiłku stałego, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia. W 2024 roku tą formą pomocy objęto 36 osób, łącznie przyznano 337 świadczeń.

3.7. Sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W okresie sprawozdawczym nie przyznano zasiłku na pokrycie kosztów pogrzebu.

3.8. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki - zadanie zlecone finansowane ze środków publicznych

Jest zadaniem zleconym gminie, a środki na jego realizację w całości pochodzą z dotacji. Wynagrodzenie należne jest opiekunowi prawnemu za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną i jest przyznawane przez sąd (wypłata świadczenia jest realizacją postanowienia sądu). Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd i w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. W roku sprawozdawczym Ośrodek wypłacił świadczenia dla 7 opiekunów prawnych, którzy sprawują opiekę, na łączną kwotę 56 550,21 zł.

3.9 Zadania ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni, w sprawach świadczeniobiorców, którzy nie posiadali ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W roku 2024 zostało wydanych 14 decyzji administracyjnych.

4. Program „Posiłek w szkole i w domu”

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Realizacja zadania odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 200 % kryterium dochodowego, czyli podwyższonego w stosunku do ogólnych zapisów ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

W 2024 r. programem „Posiłek w szkole i w domu” zostało objętych 155 osób. Na realizację zadania ogółem wydatkowano 127 935,50 zł.

Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 47215,50 zł, na posiłki nie wymagających wydania decyzji 3770,00 zł, natomiast na zasiłki celowe na żywność wydatkowano kwotę 76 950,00 zł. Z posiłku skorzystało ogółem 45 osób, w tym 40 dzieci/młodzieży w szkołach, pomoc w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego uzyskało 2 dzieci, zamieszkujących Gminę Skąła a uczących się poza miejscem zamieszkania oraz 3 osoby dorosłe w formie pełnego obiadu w miejscu zamieszkania. W 2024 roku pomocą w formie świadczenia pieniężnego, tj. zasiłku celowego na zakup żywności objęto 131 osób z 77 rodzin w formie 513 świadczeń.

Tabela Nr 8. Realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028” w 2024 r.

Programu wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028” w 2024 r.	OGÓLEM
Koszt Programu Ogółem	127 935,50 zł
Pomoc w formie posiłku	47 215,50 zł / 4812 posiłków
Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych	76 950,00 zł / 513 świadczeń
Dożywianie dzieci poza miejscem zamieszkania z tzw. „listy dyrektorskiej”	3770,00 zł/ 377 posiłków

5. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

5. Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka; opiekunowi faktycznemu dziecka; osobie uczącej się (oznacza to osobę pełnoletnią uczącą się, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony) - jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674 zł miesięcznie, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością 764 zł miesięcznie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł do września 2024 r. W grudniu 2024 r. weszła w życie nowelizacja do ustawy, która podniosła maksymalną wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego do kwoty zasądzonych alimentów, nie przekraczającej 1000 zł miesięcznie, wyrównując tę kwotę od października 2024 r. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

1. do ukończenia przez nią 18 roku życia albo
2. w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo
3. w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Jeżeli osoba uprawniona po ukończeniu nauki w szkole została w tym samym roku kalendarzowym przyjęta do szkoły wyższej, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują również za wrzesień. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209,00 zł.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, jako zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin oraz osób z niepełnosprawnością

5.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

System świadczeń rodzinnych ma na celu wspomaganie rodzin w pokrywaniu kosztów utrzymania dziecka. Świadczenie to przyznawane jest na roczny okres zasiłkowy, który trwa od 1 listopada do 31 października kolejnego roku. Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Rodzaje dodatków do zasiłku rodzinnego:

1. dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
2. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
3. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
4. dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
5. dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka,
6. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
7. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Główne kryterium uprawniające do świadczeń rodzinnych to przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie. Zasiłek rodzinny jest wypłacany rodzinom, w których dochód netto na osobę lub dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a w przypadku dziecka z niepełnosprawnością - 764 zł. Natomiast w sytuacji przekroczenia ww. kwot zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku

rodzinnego przysługują wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków wraz z dodatkami, a kwotą o którą został przekroczony dochód rodziny „zasada złotówka za złotówkę”.

Tabela Nr 9. Realizacja wypłat świadczeń rodzinnych 2023-2024

Lp.	Wyszczególnienie	2023		2024	
		Kwoty	Liczba świadczeń	kwoty	Liczba świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	327 408,18	2 803	231 841,16	2018
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	139563,42	1 258	120 678,34	1 043
a)	urodzenia dziecka	2 000,00	2	2 000,00	2
b)	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	32 161,30	99	30 464,60	77
c)	samotnego wychowania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0	0
d)	samotnego wychowywania	10 345,02	58	15 247,00	79
e)	kształcenia i rehabilitacji	9 785,54	95	7 150,00	65
f)	rozpoczęcia roku szkolnego	17 829,54	183	12 449,95	135
g)	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	25 243,32	375	22 560,37	346
h)	wychowywania w rodzinie wielodzietnej	42 198,70	446	30 806,42	339
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	35 000,00	35	20 000,00	20
4.	Świadczenie rodzicielskie	105 147,90	112	98 316,90	107

5.2. Świadczenia opiekuńcze

Drugą grupą świadczeń rodzinnych są świadczenia opiekuńcze:

1. **Zasiłek pielęgnacyjny** przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

1. niepełnosprawnemu dziecku;
2. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
3. osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

2. **Specjalny zasiłek opiekuńczy** z dniem 1 stycznia 2024 roku został uchylony przepisy dotyczące specjalnego zasiłku opiekuńczego.
3. **Świadczenie pielęgnacyjne** od 1 stycznia 2024 roku weszła w życie nowa ustawa, która wprowadza istotne zmiany w zasadach przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego. Zgodnie z nowelizacją art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych: zniesiono warunek rezygnacji z zatrudnienia lub niepodjęcia pracy zarobkowej przez opiekuna sprawującego opiekę nad osobą niepełnosprawną. Od teraz opiekunowie mogą łączyć aktywność zawodową z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego, bez żadnych ograniczeń, świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach przysługuje wyłącznie opiekunom osób z niepełnosprawnościami, które nie ukończyły 18. roku życia.
4. **Zasiłek dla opiekuna** w sprawach nieuregulowanych w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów stosuje się odpowiednio obowiązujące do 31 grudnia 2023 r. przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych.

Tabela Nr 10. Realizacja wypłat świadczeń opiekuńczych 2023-2024

Rodzaj świadczenia	2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek pielęgnacyjny	2 162	465 351,04	2 194	473 552,96
Świadczenia pielęgnacyjne	431	1 055 744,06	625	1 850 731,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0
Zasiłek dla opiekuna	12	7 440,00	12	7 440,00
Razem świadczeń opiekuńczych	2 605	1 528 535,10	2 831	2 331 723,96

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą wartość wypłaty wśród świadczeń opiekuńczych. Wzrost realizacji świadczenia pielęgnacyjnego w stosunku do roku 2023 wynika z corocznej waloryzacji świadczenia. Wskaźnikiem waloryzacji jest zaś procentowy wzrost wysokości najniższego wynagrodzenia za

pracę. Jedną z najważniejszych wprowadzanych zmian jest możliwość łączenia aktywności zawodowej, bez żadnych ograniczeń, z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego. Wynika to z nowelizacji art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych polegającej na wykreśleniu od 1 stycznia 2024 r., przy ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach, warunku rezygnacji bądź niepodjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez opiekuna sprawującego opiekę nad osobą niepełnosprawną, jako warunku przyznania opiekunowi prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Ustawodawca wykreślił z treści ww. przepisu przesłankę rezygnacji/niepodjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej jako warunku otrzymywania przez opiekuna osoby niepełnosprawnej świadczenia pielęgnacyjnego, właśnie po to aby od 1 stycznia 2024 r., przy ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na nowych, obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. zasadach, zatrudnienie lub inna praca zarobkowa opiekuna - jej rodzaj/wymiar/miejsce wykonywania/wysokość uzyskiwanego wynagrodzenia, itp. - nie miały żadnego wpływu na prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Również posiadany przez opiekuna status rolnika, małżonka rolnika, czy domownika rolnika, nie stanowi żadnej przeszkody w otrzymywaniu od 1 stycznia 2024 r. świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach, bez konieczności rezygnacji przez opiekuna będącego rolnikiem, małżonkiem rolnika lub domownikiem rolnika z prowadzenia gospodarstwa rolnego/z pracy w gospodarstwie rolnym, co wynika z uchylecia art. 17b ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenie pielęgnacyjne na nowych, obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. zasadach, przysługuje również w sytuacji gdy opiekun dziecka w wieku do ukończenia 18 r. życia ma ustalone prawo do własnej emerytury lub renty lub innego świadczenia emerytalno-rentowego, co wynika z uchylecia art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

5.3. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

- matce albo ojcu dziecka, z uwzględnieniem,
- opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia,
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia,

- osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14 roku życia.

W sytuacji, gdy kobieta urodzi dziecko w trakcie pobierania zasiłku dla bezrobotnych lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu, świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego, a kwotą pobieranego zasiłku dla bezrobotnych, pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Wysokość i okres wypłaty świadczenia rodzicielskiego

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000,00 zł miesięcznie i jest przyznawane:

- Od dnia porodu (dla rodziców dziecka),
- Od dnia objęcia dziecka opieką,
- Od dnia przysposobienia dziecka.

Czas trwania świadczenia zależy od liczby dzieci urodzonych, przysposobionych lub objętych opieką jednocześnie:

- 52 tygodnie – w przypadku jednego dziecka,
- 65 tygodni – w przypadku dwojga dzieci,
- 67 tygodni – w przypadku trojga dzieci,
- 69 tygodni – w przypadku czworga dzieci,
- 71 tygodni – w przypadku pięciorga lub więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochody rodziny, co oznacza, że jest dostępne dla wszystkich uprawnionych osób niezależnie od ich sytuacji finansowej.

W roku 2024 wypłacono 107 świadczeń dla 16 osób na łączną kwotę 98 316,90 zł.

5.4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, zwana "becikowym", przysługuje ojcu, matce, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeśli dochód rodziny na osobę nie przekracza 1922,00 zł netto. Warunkiem otrzymania świadczenia jest to, aby matka pozostawała pod opieką medyczną od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem od położnej. Świadczenie jest wypłacane jednorazowo.

W roku 2024 wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 20 000,00 zł (liczba świadczeń 20).

5.5 Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane osobom uprawnionym zamieszkałym na terenie Miasta i Gminy Skała na poczet zasądzonych alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego uwarunkowany jest spełnieniem kryterium dochodowego określonego jako miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie nieprzekraczający 1209,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł, kwota ta obowiązywała do końca września 2024 r. W grudniu 2024 r. weszła w życie zmodyfikowana ustawa, która podniosła maksymalną wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego do kwoty zasądzonych alimentów, nie przekraczającej 1000,00 zł miesięcznie, wyrównując tę kwotę od października 2024 r. W Gminie Skała zostało objętych zmianą ustawową 4 wierzycieli. Przy ustalaniu prawa do funduszu do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100,00 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Tabela Nr 11. Szczegółowe rozliczenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego 2023-2024

Fundusz alimentacyjny	2023	2024
Łączna kwota wypłaconych świadczeń	114 661,70	127 533,97
Liczba świadczeniobiorców	24	27
Liczba świadczeń	310	276

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale podejmuje także liczne działania wobec dłużników alimentacyjnych, którzy zobowiązani są do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności, w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2024 roku dotyczyły w szczególności:

- ścisłej współpracy gminy wierzyciela z gminą dłużnika,
- ścisłej współpracy gmin z komornikami,
- aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych,
- złożenia przez gminę dłużnika zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa (określone w art. 209 § 1 i 3 kodeksu karnego) przez dłużnika za uporczywego uchylania się od alimentacji,
- wydanie decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (art. 5 ust. 3 ww. ustawy),
- przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Na skutek podjętych działań dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 79 396,95 zł (w tym przekazane na budżet państwa – 17 297,91 zł, odsetki – 50 567,07 zł, dochód własny gminy – 11 531,97 zł.)

6. Realizacja świadczeń wynikających z „Ustawy za życiem”

Przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka (posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu), następuje na podstawie złożonego wniosku. Po złożeniu wniosku wydawana jest decyzja administracyjna w ustawowym terminie. Załącznikami do wniosku są lub mogą być odpowiednio:

1. zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii,

2. zaświadczenie lekarskie / zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Wymóg dostarczenia tego zaświadczenia nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub opiekunami faktycznymi dziecka (opiekun faktyczny dziecka to osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka), a także do osób, które przysposobiły dziecko.

W roku 2024 wypłacono jedno świadczenie na kwotę 4 000,00 zł.

7. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (KDR) została wprowadzona na mocy ustawy z 5 grudnia 2014 roku jako system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Karta ta jest dostępna dla rodzin z co najmniej trójką dzieci, bez względu na ich wiek i dochód. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z szerokiej gamy ofert kulturalnych, rekreacyjnych i transportowych dostępnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i firmach prywatnych na terenie całego kraju. Dzięki temu mogą znacznie obniżyć koszty codziennego życia. KDR jest dostępna w dwóch formach: elektronicznej (w aplikacji mObywatel) oraz tradycyjnej (plastikowej).

W roku 2024 złożono do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 55 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub Wydanie Duplikatu Karty Dużej Rodziny.

8. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Wsparcie materialne dla uczniów, które obejmuje stypendia i zasiłki szkolne, ma na celu zmniejszenie nierówności w dostępie do edukacji oraz pokonywanie barier wynikających z trudnej sytuacji życiowej ucznia. Przysługuje ono uczniom zamieszkałym wraz z rodziną na terenie Gminy Skała. Aby zakwalifikować się do pomocy, dochód na osobę w rodzinie nie może przekraczać 600 zł. Ponadto, w rodzinie musi występować jedno z następujących zjawisk: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także niepełność rodziny lub wystąpienie zdarzenia losowego.

Tabela Nr 12. Szczegółowe rozliczenie stypendium szkolnego 2023-2024

		Typ szkoły		Razem
		Podstawowa	Szkoła ponadpodstawowa	
Ogółem liczba dzieci	<i>I-VI 2023</i>	5	5	10
	<i>IX-XII 2023</i>	3	4	7
	<i>I-VI 2024</i>	3	3	6
	<i>IX-XII 2024</i>	3	1	4
Całkowity koszt	<i>I-VI 2023</i>	3 792,00	4 218,00	8 010,00
	<i>IX-XII 2023</i>	1 904,00	2 876,80	4 780,80
	<i>I-VI 2024</i>	2 448,00	3 571,20	6 019,20
	<i>IX-XII 2024</i>	2 329,60	744,00	3 073,60

9. Program „Czyste Powietrze”

Zaświadczenie do programu „Czyste Powietrze” to dokument, który potwierdza wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie. Chcąc uzyskać zaświadczenie należy złożyć wniosek w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2024 roku wydano 245 zaświadczeń, w tym dla gospodarstw wieloosobowych 190, a dla gospodarstw jednoosobowych 55 o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

10. Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w 2024 roku.

W 2024 roku refundacją podatku VAT były objęte paliwa gazowe dostarczone w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Refundacja poniesionych kosztów podatku VAT przysługiwała gospodarstwom domowym, które wykorzystują do ogrzewania paliwa gazowe i spełniają kryterium dochodowe : jednoosobowe gospodarstwo domowe: przeciętny miesięczny dochód nie przekracza 2100,00 zł., wieloosobowe gospodarstwo domowe: przeciętny miesięczny dochód na osobę nie przekracza 1500,00 zł.

Wnioski o refundację, należało dostarczyć z opłaconą fakturą VAT za dostarczone paliwo oraz dowodem jej opłacenia. Wysokość świadczenia to równowartość kwoty podatku VAT wynikającej z opłaconej faktury za okres objęty wnioskiem.

Przyznanie refundacji podatku VAT nie wymaga wydania decyzji. Informacja o przyznaniu świadczenia jest przekazywana na adres e-mail wskazany we wniosku. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował refundację kwoty VAT wynikającą z dostarczonych faktur dokumentujących dostarczenie paliw gazowych za rok 2024 na kwotę 22 215,84 zł. Liczba wniosków złożona w roku 2024 do tut. Ośrodka wyniosła 65.

11. Dodatek osłonowy

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizował dodatek osłonowy w 2024 roku. O dodatek osłonowy mogły ubiegać się osoby w gospodarstwach domowych jednoosobowych oraz wieloosobowych, które spełniały określone kryteria dochodowe. Wniosek można było składać od 1 stycznia 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r. Kryteria dochodowe dla dodatku osłonowego to:

1. **Gospodarstwa domowe jednoosobowe:** Przeciętny miesięczny dochód nie przekraczał kwoty 2100,00 zł.
2. **Gospodarstwa domowe wieloosobowe:** Przeciętny miesięczny dochód na osobę nie przekraczał kwoty 1500,00 zł.

W sytuacji gdy dochód przekraczał wskazane powyżej kryteria, dodatek był przyznany w mniejszej wysokości zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”, minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych wynosiła 20,00 zł

Wysokość dodatku osłonowego:

- jednoosobowe gospodarstwo domowe: 228,80 zł,
- gospodarstwo domowe 2-3 osoby: 343,20 zł,
- gospodarstwo domowe 4-5 osób: 486,20 zł.
- gospodarstwo domowe 6 i więcej osób: 657,80 zł.

Podwyższony dodatek osłonowy dla osób opalających domy węglem:

- jednoosobowe gospodarstwo domowe: 286,00 zł,
- gospodarstwo domowe 2-3 osoby: 429,00 zł,
- gospodarstwo domowe 4-5 osób: 607,75 zł.
- gospodarstwo domowe 6 i więcej osób: 822,25 zł

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował dodatek osłonowy w 2024 roku na kwotę 119 613,95 zł. Liczba wniosków złożona w roku 2024 do tut. Ośrodka wyniosła 330.

Tabela Nr 13. Szczegółowe rozliczenie dodatku osłonowego 2024

Lp.	Wyszczególnienie		Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy	Dotacja wydatkowana na wypłatę dodatków osłonowych w 2024
1	Dodatek osłonowy w podstawowej kwocie - ogółem		72	28 590,12
	z tego dla gospodarstwa domowego:	jednoosobowego	12	2 745,60
		składającego się z 2 do 3 osób	16	5 231,87
		składającego się z 4 do 5 osób	37	16 567,82
		składającego się z co najmniej 6 osób	7	4 044,83
2	Dodatek osłonowy w podwyższonej kwocie - ogółem		217	91 023,83
	z tego dla gospodarstwa domowego:	jednoosobowego	78	21 880,95
		składającego się z 2 do 3 osób	63	23 183,51

	składającego się z 4 do 5 osób	63	35 270,12
	składającego się z co najmniej 6 osób	13	10 689,25

12. Bon Energetyczny

Bon energetyczny realizowany przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale w 2024 roku, był formą wsparcia skierowaną do gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Jego celem było częściowe pokrycie kosztów związanych z energią, takich jak rachunki za prąd, gaz, opał czy inne źródła energii potrzebne do ogrzewania i funkcjonowania gospodarstwa.

W 2024 roku bon energetyczny przysługiwał jednorazowo:

- osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu za 2023 r. nie przekraczała kwoty 2 500,00 zł.
- osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu za 2023 r. nie przekraczała kwoty 1 700,00 zł na osobę.

W przypadku gdy wysokość przeciętnego dochodu za 2023 r. na osobę przekraczała ww. kryteria, bon energetyczny przysługiwał w wysokości różnicy między kwotą bonu energetycznego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny dochód za 2023 r. na osobę, pod warunkiem że wysokość bonu była wyższa niż 20,00 zł.

Dochód był ustalany na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Jedna osoba mogła wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego, a liczba osób wchodzących w skład gospodarstwa była ustalana na dzień złożenia wniosku o wypłatę bonu energetycznego.

Wysokość bonu energetycznego była uzależniona od liczby osób w gospodarstwie domowym oraz stosowanego w nieruchomości źródła ogrzewania:

- 300 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 400 zł dla 2-3 osobowego gospodarstwa domowego,
- 500 zł dla 4-5 osobowego gospodarstwa domowego,

- 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną i było wpisane lub zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, bon energetyczny wynosił:

- 600 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 800 zł dla gospodarstwa 2-3 osobowego,
- 1000 zł dla gospodarstwa 4-5 osobowego,
- 1200 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował bon energetyczny w roku 2024 na kwotę 142 466,21 zł. Liczba wniosków złożona w roku 2024 do tut. Ośrodka wyniosła 460.

Tabela Nr 14. Szczegółowe rozliczenie bonu energetycznego 2024

Lp.	Wyszczególnienie		Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały bon energetyczny	Dotacja wydatkowana na wypłatę bon energetycznego
1	Bon energetyczny w podstawowej kwocie - ogółem		355	134 918,19
	z tego dla gospodarstwa domowego:	jednoosobowego	122	35 422,24
		składającego się z 2 do 3 osób	101	35 670,50
		składającego się z 4 do 5 osób	110	51 898,89
		składającego się z co najmniej 6 osób	22	11 926,56
2	Bon energetyczny w podwyższonej kwocie - ogółem		8	7 548,02
	z tego dla gospodarstwa domowego:	jednoosobowego	0	0,00
		składającego się z 2 do 3 osób	2	1 409,28
		składającego się z 4 do 5 osób	5	4 938,74
		składającego się z co najmniej 6 osób	1	1 200,00

13. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

W 2024 roku kontynuował działalność Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Skała. Celem Zespołu jest zintegrowanie działań służb i instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta i Gminy Skała. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele takich instytucji jak: szkoła, sąd, policja, przychodnia lekarska, ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorzy. W 2024 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 27 „Niebieskie Karty - A”. Oprócz „nowych środowisk” kontynuowano pracę z rodzinami, którym wcześniej założono NK – 3 rodziny. W 2024 roku pomocą objęto 22 rodziny, w których zamieszkiwało 80 osób. W 2024 r. zostało zwołanych 64 spotkań grup diagnostyczno pomocowych.

Prace grupy obejmowały:

- diagnozę, plan pomocy, podział działań,
- ewaluację działań i monitoring rodziny,
- określenie efektów działań, decyzję o zakończeniu pracy grupy roboczej.

W 2024 roku zakończono procedurę Niebieskie Karty w przypadku 4 rodzin. Oprócz tego w Punkcie Informacyjnym, Wspierania Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą prowadzone było poradnictwo psychologiczne. Liczba porad/wsparcia wyniosła: psycholog - 36, porady prawne - 4.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ochronie osób doznających przemocy domowej przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na utratę życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W zakresie osoby doznającej przemocy domowej:

Przez osobę doznającą przemocy domowej rozumie się:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego wobec, którego stosowana jest przemoc domowa,
- małoletni, będący świadkiem przemocy wobec osób, o których wyżej mowa, staje się z automatu osobą doznającą przemocy domowej,
- świadkiem przemocy domowej jest ten, kto posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widział akt przemocy domowej.

Formy pomocy:

- osobom doznającym przemocy domowej zapewnia się w ramach schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia, co najmniej podstawowe usługi w zakresie interwencyjnym, terapeutycznym – wspomagającym oraz potrzeb bytowych, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa tym osobom, a także udzielenie pomocy i wsparcia zgodnie z ich potrzebami dostosowanymi do ich sytuacji życiowej.
- pomoc i wsparcie świadczone są przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług – psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, prawników i terapeutów.

W zakresie osoby stosującej przemoc domową:

Przez osobę stosującą przemoc rozumie się osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemoc domowej wobec osób wymienionych wyżej. Od 15 sierpnia 2023 r. łączy się nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia z zakazem zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia przez osobę stosującą przemoc. Dodatkowo wchodzi zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemoc, zakaz wstępu na teren szkół, placówek oświatowych, miejsca pracy do których uczęszcza osoba doznająca przemoc.

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez Zespół Interdyscyplinary do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

- zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych lub w programach psychologiczno – terapeutycznych,
- dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się na ww. programy w wyznaczonym terminie,
- ukończyć ww. programy w wyznaczonym terminie,
- dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o ukończeniu ww. programów w wyznaczonym terminie,
- uporczywe niestosowanie się do ww. obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemoc domowej, podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny.

14. Asystent rodziny - System pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków. Asystent rodziny objął wsparciem 18 rodzin, w tym 26 dzieci. Pomoc skierowano do rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela Nr 15. Charakterystyka ilościowa rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2024 r.:

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	1
2.	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	18
2.1.	do trzech miesięcy	0
2.2.	powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	7
2.3.	powyżej 1 roku	4
3.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	26
3.1.	dzieci od 0 do 3 roku życia	4
3.2.	dzieci powyżej 4 do 6 roku życia	4
3.3.	dzieci powyżej 7 do 13 roku życia	13
3.4.	dzieci powyżej 14 do 16 roku życia	4
3.5.	dzieci powyżej 17 do 18 roku życia (realizujące obowiązek szkolny)	1
4.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	3
5.	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego	15
6.	Przeciętny czas pracy asystenta rodziny (podany w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca, miesiąc rozpoczęty liczony jest jako pełny miesiąc)	27
7.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę:	7
7.1.	ze względu na osiągnięcie celów	2
7.2.	ze względu na zaprzestania współpracy przez rodzinę	5
7.3.	ze względu na brak efektów	0
7.4.	ze względu na metody pracy	0
7.5.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	18

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne np. śmierć jednego z małżonków,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia w/w rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W ramach budżetu gminy, opłacono pobyt 8 dzieci w rodzinie zastępczej oraz 3 małoletnich w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Poniesione wydatki w przedmiotowym zakresie w 2024 roku wyniosły 172 662,61 zł.

15. Projekty realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale.

W 2024 roku zostały zrealizowane 4 projekty socjalne:

Projekt socjalny „Mamy siebie - Mamy tak wiele.”

Ośrodek realizował projekt socjalny „Mamy siebie – Mamy tak wiele”, skierowany do 15 rodzin z dziećmi z terenu Miasta i Gminy, objętych pomocą Ośrodka. Celem projektu było wspieranie relacji między rodzicami a dziećmi oraz rozwój ich umiejętności i wiedzy poprzez różnorodne warsztaty.

W ramach działań odbyły się warsztaty artystyczne, które umożliwiły rodzinom wspólne spędzanie czasu wolnego, pogłębiając ich kontakt fizyczny i emocjonalny. Dzieci rozwijały swoje talenty i wyobraźnię, a rodzice mieli okazję obserwować swoje pociechy w interakcji z rówieśnikami, co sprzyjało budowaniu silniejszych więzi rodzinnych.

We wrześniu i październiku 2024 r. zorganizowano warsztaty kulinarne, dostarczające uczestnikom wiedzy na temat zasad racjonalnego żywienia. Uczestnicy uczyli się planowania zdrowych posiłków oraz dbania o właściwe nawyki żywieniowe.

Rodzice mieli także okazję uczestniczyć w spotkaniach z psychoterapeutą, który przybliżył tematykę zagrożeń w cyberprzestrzeni, szczególnie w kontekście uzależnień od telefonu, komputera i internetu. Omawiano przyczyny, skutki oraz sposoby zapobiegania tym problemom.

W październiku 2024 r. odbyło się również spotkanie z pielęgniarką środowiskową, obejmujące edukację zdrowotną z zakresu higieny osobistej, profilaktyki wszawicy, próchnicy zębów oraz szczepień dzieci. Rodzice zdobyli cenną wiedzę na temat reakcji na objawy chorób u dzieci oraz właściwego postępowania w przypadku gorączki.

Dodatkową wartością projektu była możliwość skorzystania z porad psychologa, który wspierał rodziny w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i codziennych wyzwań.

Projekt „Mamy siebie – Mamy tak wiele” pokazał, że wspólne działania mogą przynieść radość i korzyści zarówno dzieciom, jak i rodzicom, wzmacniając więzi rodzinne oraz wspierając rozwój i zdrowie uczestników.

Projekt socjalny „Bo piękno jest w nas”

Realizowany projekt socjalny pod nazwą „Bo Piękno jest w nas” skierowany był do seniorów z terenu Miasta i Gminy Skała, a jego głównym celem było aktywne spędzanie wolnego czasu, wzmocnienie aktywności fizycznej oraz wydłużenie samodzielności życiowej seniorów, a także podniesienie jakości ich życia. W ramach projektu zorganizowane zostały różnorodne zajęcia, mające na celu integrację uczestników oraz rozwój ich zainteresowań.

Projekt obejmował m.in. zajęcia ruchowe, które pomagały uczestnikom w utrzymaniu kondycji fizycznej oraz zwiększeniu ogólnej sprawności. Ponadto, zorganizowane zostały spotkania integracyjne, informacyjne i edukacyjne, podczas których omawiane były korzyści płynące z odpowiednio dobranej muzyki oraz jej wpływu na samopoczucie i zdrowie seniorów.

Kolejnym ważnym elementem projektu były zajęcia teatralne, które umożliwiły seniorom rozwijanie swoich umiejętności artystycznych. Pod okiem wykwalifikowanych trenerów uczestnicy mieli okazję poszerzyć swoje kompetencje w obszarze muzyki i teatru. Te zajęcia nie tylko wniosły do życia seniorów elementy twórczości, ale także przyczyniły się do wzrostu ich pewności siebie oraz integracji z innymi uczestnikami projektu.

Projekt „Bo Piękno jest w nas” przyczynił się do poprawy jakości życia seniorów, dając im szansę na rozwój, integrację oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Projekt realizowany był dzięki wsparciu finansowemu na rozwój pomocy społecznej w roku 2024 z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Projekt socjalny „Świąteczne spotkanie z Mikołajem”

Projekt socjalny „Świąteczne spotkanie z Mikołajem” został skierowany do dzieci z terenu Miasta i Gminy Skała w wieku od 1,5 do 17 lat, pochodzących z rodzin objętych wsparciem Ośrodka.

W rodzinach tych często występują różnorodne trudności na wielu płaszczyznach życia społecznego. Wiele z nich zmaga się z ograniczeniami finansowymi, które uniemożliwiają organizowanie atrakcji dla dzieci. Często także brakuje inicjatywy i pomysłów na wspólne spędzanie czasu. Dlatego celem naszego projektu było nie tylko zapewnienie dzieciom świątecznej radości, ale także pokazanie rodzicom, jak mogą kreatywnie i wartościowo organizować czas dla swoich pociech.

Głównym celem projektu było zorganizowanie „Świątecznego spotkania z Mikołajem” dla dzieci objętych pomocą Ośrodka. Spotkanie miało na celu stworzenie ciepłej, świątecznej atmosfery, pełnej radości i uśmiechu. Podczas wydarzenia dzieci miały okazję uczestniczyć w zabawach, spotkać się ze Świętym Mikołajem oraz otrzymać drobne upominki.

Dzięki tej inicjatywie udało się nie tylko sprawić dzieciom radość, ale także zainspirować rodziców do podejmowania działań na rzecz wspólnego, rodzinnego spędzania czasu, co ma kluczowe znaczenie dla budowania więzi i wzmacniania relacji rodzinnych.

Projekt socjalny „Spotkanie wigilijne”

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, jak co roku, zorganizował spotkanie wigilijne dla osób samotnych, starszych oraz ubogich, które w okresie Świąt Bożego Narodzenia pozostają bez bliskich.

Współczesne szybkie tempo życia często ogranicza kontakty rodzinne, szczególnie między dziećmi a rodzicami. Coraz mniej rodzin zamieszkuje w gospodarstwach wielopokoleniowych, gdzie kultywuje się tradycje rodzinne, takie jak wspólne spotkania wigilijne. W efekcie, poczucie osamotnienia jest szczególnie dotkliwe dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.

Celem projektu było przygotowanie wigilii dla mieszkańców gminy, którzy samotnie i w trudnych warunkach spędzają święta. Spotkanie miało na celu nie tylko stworzenie ciepłej, świątecznej atmosfery, ale także podkreślenie przynależności uczestników do lokalnej społeczności. Chcieliśmy pokazać, że są instytucje gotowe do niesienia pomocy i wsparcia w tych wyjątkowych chwilach.

Cele i zadania projektu:

- **zmniejszenie poczucia osamotnienia** – uczestnicy mogli poczuć bliskość innych ludzi i spędzić święta w gronie życzliwych osób,
- **wzrost poczucia własnej wartości** – osoby zagrożone wykluczeniem społecznym doświadczyły troski i akceptacji,
- **integracja społeczna** – spotkanie pozwoliło nawiązać nowe znajomości i relacje międzyludzkie,
- **kultywowanie tradycji** – wspólne biesiadowanie, kolędowanie i dzielenie się opłatkiem przypomniało o świątecznych wartościach,
- **zaangażowanie społeczności** – instytucje, firmy i osoby prywatne włączyły się w organizację wydarzenia,

- **uwrażliwienie mieszkańców** – zwiększenie świadomości na temat potrzeb osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych,
- **wsparcie rzeczowe** – każdy uczestnik otrzymał paczkę świąteczną z żywnością.

Podczas wydarzenia uczestnicy mogli podzielić się opłatkiem, wspólnie spożywać tradycyjne potrawy wigilijne oraz śpiewać kolędy. To wyjątkowe spotkanie pozwoliło osobom samotnym, starszym i znajdującym się w trudnej sytuacji bytowej choć na chwilę poczuć ciepło i bliskość drugiego człowieka.

Dodatkowo uczestnicy otrzymali świąteczne paczki żywnościowe, które stanowiły wsparcie w trudnym okresie zimowym.

Organizacja spotkania wigilijnego była nie tylko okazją do budowania pozytywnych relacji międzyludzkich, ale także do zacieśnienia więzi między uczestnikami a pracownikami socjalnymi. To wydarzenie pokazało, że nikt nie powinien być sam w tak szczególnym czasie jak Święta Bożego Narodzenia.

16. Programy

- **Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”**

W roku 2024 Ośrodek realizował program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2024. Program w całości finansowany był z Funduszu Solidarnościowego na 2024 r. Na realizację programu Gmina Skala otrzymała dotację w wysokości 128 220,00 złotych. Głównym celem Programu jest zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami, uwzględniając ich potrzeby autonomii i minimalizując poziom alienacji społecznej. Realizacja zadania umożliwi osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z prawa do niezależnego życia, ogranicza skutki niepełnosprawności, stymuluje osoby z niepełnosprawnością do podejmowania aktywności. W szczególności dotyczy to tworzenia warunków sprzyjających korzystaniu przez osoby z niepełnosprawnościami z różnorodnych usług świadczonych na poziomie lokalnej społeczności (wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych, programów zdrowotnych, rehabilitacji medycznej) z uwzględnieniem szczególnych wymagań i potrzeb

wynikających ze specyfiki stanu zdrowia. Usługa asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością kierowana jest do osób z niepełnosprawnością posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne do ww. zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) oraz dzieci do ukończenia 16 roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami zawartymi w pkt 7 i 8 orzeczenia o niepełnosprawności – tj. konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Tą formą pomocy zostało objętych 13 osób w tym:

- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności - 3
- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną – 6
- osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 3
- dziecko w wieku do ukończenia 16 r. ż spełniające zapisy części III Programu - 1

W ramach niniejszego zadania zatrudniono na umowę zlecenie 5 asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. Na realizację programu w 2024 roku wydatkowano 126 700,89 zł, w tym na realizację usług asystencji osobistej (zadania) 124 136,49 zł oraz na koszty obsługi Programu 2 564,40 zł, środki te w całości zostały pokryte z dotacji, z budżetu państwa.

▪ **Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024**

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 w formie całodobowej. Program był finansowany ze środków państwowego funduszu celowego – Funduszu Solidarnościowego, a Gmina otrzymała na jego realizację dofinansowanie z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 26 040,60 zł. Program był skierowany do członków rodzin lub opiekunów zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy, którzy we wspólnym gospodarstwie domowym sprawują całodobową opiekę nad pełnoletnimi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi. Głównym założeniem programu było zapewnienie opiekunom możliwości skorzystania z doraźnej, czasowej pomocy poprzez usługę opieki wytchnieniowej w formie całodobowego pobytu w specjalistycznej placówce. Z programu skorzystały 4 osoby, które łącznie spędziły 55 dni w placówce wpisanej do rejestru Wojewody Małopolskiego – HOLI-CARE w Wojniczu. Uczestnicy programu nie ponosili żadnych kosztów związanych z usługami opieki wytchnieniowej. Dzięki tej inicjatywie opiekunowie osób niepełnosprawnych zyskali chwilę odpoczynku i możliwość regeneracji, mając

jednocześnie pewność, że ich bliscy przebywają pod profesjonalną opieką. Program przyczynił się do poprawy jakości życia zarówno osób niepełnosprawnych, jak i ich opiekunów.

Na realizację programu w 2024 roku wydatkowano 20 757,00 zł w tym koszt pobytu całodobowego osób niepełnosprawnych wyniósł 20 350,00 zł a koszty obsługi 407,00 zł.

▪ **Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ)**

W 2024 roku mieszkańcy mogli skorzystać z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej (PO PŻ), finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem programu jest ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących oraz realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Program jest realizowany we wszystkich krajach Unii Europejskiej i współfinansowany w 85% ze środków UE. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do osób i rodzin o niskich dochodach i udzielana w formie paczek żywnościowych lub posiłków. Kryterium dochodowe wynosiło: 2 056,40 zł – dla osoby samotnie gospodarującej 1 590,00 zł – dla osoby w rodzinie. Od 1 stycznia 2025 r. limity wzrosną do: 2 676,50 zł – dla osoby samotnie gospodarującej 2 180,95 zł – dla osoby w rodzinie. Dystrybucją żywności w 2024 roku zajmowała się Parafia Smardzowice jako Organizacja Partnerska Caritas, natomiast Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydawał skierowania mieszkańcom gminy do otrzymywania żywności. W 2024 roku pomocą żywnościową objęto łącznie 225 osób. Dzięki tej inicjatywie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogły otrzymać niezbędne wsparcie, poprawiając tym samym swoje warunki bytowe.

▪ **Program „Korpus Wsparcia Seniorów”**

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 został stworzony jako odpowiedź na zachodzące procesy demograficzne i rosnące potrzeby społeczne związane ze wsparciem osób starszych. Stanowi on element polityki społecznej państwa, mający na celu pomoc seniorom niesamodzielnym ze względu na wiek i stan zdrowia. Program wykorzystuje nowoczesne technologie, w tym narzędzia umożliwiające zdalne monitorowanie samopoczucia seniorów. Dzięki nim bliscy mogą sprawować opiekę na odległość, nawet jeśli przebywają w innym miejscu. Systemy te pozwalają osobom starszym: czuć się bezpieczniej, zachować większą samodzielność, szybko wezwać pomoc – zarówno bliskich, jak i służby ratunkowe w sytuacji zagrożenia. Główną formą wsparcia w programie jest zapewnienie seniorom opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń o podobnej funkcjonalności, opartych na cyfrowych rozwiązaniach teleopieki. To rozwiązanie szczególnie

przydatne dla: osób samotnych, które nie wymagają stałej opieki, osób korzystających z usług opiekuńczych, dla których system monitorowania zdrowia stanowi dodatkowe zabezpieczenie. Teleopieka umożliwia natychmiastową reakcję w razie potrzeby, powiadomienie odpowiednich służb oraz zapewnienie seniorowi jak najszybszej pomocy, w tym opieki medycznej finansowanej ze środków publicznych. W 2024 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Moduł II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”, który wspiera gminę poprzez zapewnienie „opieki na odległość”. Jego głównym celem była poprawa bezpieczeństwa oraz zwiększenie samodzielności osób starszych w miejscu zamieszkania.

Program jest kontynuacją inicjatywy „Wspieraj Seniora” i objął 100 seniorów z terenu gminy. Dzięki wdrożonym rozwiązaniom seniorzy mogli czuć się bezpieczniej i bardziej niezależnie, co znacząco wpłynęło na ich komfort życia. Koszt realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2024 rok, wyniósł 29 026,14 zł, z czego dotacja wyniosła 23 220,94 zł, natomiast wkład własny wyniósł 5 805,20 zł.

▪ **Program Senior +**

Klub Senior+ w Barbarce został utworzony w celu integracji i aktywizacji społecznej oraz zaspokajania potrzeb osób starszych w Gminie Skała. Uczestnikami Klubu są mieszkańcy Miasta i Gminy Skała, głównie z wsi Barbarka, Gołyszyn i Poręba Laskowska. Klub funkcjonuje od poniedziałku do piątku (od 14:00 do 20:00) i jest przeznaczony dla 25 seniorów powyżej 60 roku życia, zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

W 2024 roku w ramach zajęć w Klubie Senior+, uczestnicy mieli możliwość podtrzymywania więzi rodzinnych i sąsiedzkich, co zapobiegało izolacji społecznej tej grupy wiekowej. Prowadzone były różnorodne zajęcia, mające na celu rozwijanie zainteresowań, umiejętności oraz poprawę kondycji fizycznej i psychicznej uczestników. Zajęcia obejmowały:

- zajęcia z animatorem klubu (1277 godzin): Animatorzy organizowali różnorodne aktywności, które angażowały seniorów w działania kulturalne, edukacyjne i rekreacyjne.
- zajęcia ruchowe – ogólnorozwojowe (48 godzin): Program obejmował ćwiczenia fizyczne, które poprawiały sprawność, koordynację i ogólną kondycję seniorów.
- warsztaty pielęgnacyjne (24 godziny): Uczestnicy uczyli się technik pielęgnacji ciała, co pozytywnie wpływało na ich samopoczucie i zdrowie.
- warsztaty z edukacji regionalnej (48 godzin): Seniorzy poznawali lokalną historię, tradycje i kulturę, co wzmacniało ich więź z regionem.

- warsztaty dietetyczne (12 godzin): Zajęcia te dostarczały wiedzy na temat zdrowego odżywiania i jego wpływu na zdrowie.
- warsztaty z haftu (30 godzin): Uczestnicy rozwijali swoje umiejętności manualne, tworząc piękne rękodzieła.
- w ramach zajęć kulturotwórczych uczestnicy odbyli trzy wycieczki, które dostarczyły im wielu niezapomnianych wrażeń. Były to:
 - wyjazd krajoznawczy do Krynicy: Seniorzy mieli okazję podziwiać malownicze krajobrazy i zwiedzać lokalne zabytki.
 - wyjazd na baseny do Kazimierzy Wielkiej: Relaksacyjny wyjazd, który pozytywnie wpłynął na zdrowie i samopoczucie uczestników.
 - wyjazd do kina: Możliwość wspólnego oglądania filmów i dyskusji na ich temat.

Dodatkowo, zorganizowano spotkania okolicznościowe między innymi spotkanie wielkanocne, spotkanie okolicznościowe pn. "Biesiada Senioralna", spotkanie wigilijne oraz dwa koncerty okolicznościowe: Koncert Andrzejkowy oraz Koncert Wigilijny, które wprowadziły uczestników w radosny i świąteczny nastrój. Warto podkreślić, iż uczestnicy Klubu Senior + w Barbarce mieli okazję reprezentować Gminę Skała na XX Jubileuszowym Powiatowym Dniu Seniora.

W ramach zajęć międzypokoleniowych seniorzy mieli okazję spędzić czas w Szkole Podstawowej w Minodze, gdzie odbyła się integracja międzypokoleniowa. Seniorzy oglądali przedstawienia przygotowane przez uczniów oraz sami wystawili przedstawienie kukiełkowe. Podczas zajęć wewnątrzpokoleniowych seniorzy uczestniczyli w biesiadzie senioralnej z innymi klubami z terenu Gminy Skała. Warto podkreślić, że jeden z seniorów z Klubu Senior+ w Barbarce został wyróżniony w XVIII Małopolskim Plebiscycie „Seniorka i Senior Roku - Poza Stereotypem”. Jego wyjątkowa aktywność i zaangażowanie w życie społeczności zostały dostrzeżone przez Kapitułę Plebiscytu, co zaowocowało przyznaniem mu wyróżnienia, wręzonego osobiście przez Marszałka Województwa Małopolskiego. Zajęcia w klubie prowadziła wykwalifikowana kadra, co przyczyniło się do zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów oraz poczucia wsparcia. Seniorzy mieli możliwość uczestniczenia w działaniach samopomocowych, prospołecznych oraz angażowali się w różnorodne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariat. Uczestniczyli również w obchodach świąt państwowych oraz uroczystościach lokalnych, współpracując z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Dzięki zajęciom w Klubie Senior + seniorzy mieli okazję do wspólnego gotowania, pieczenia ciast, grania w gry świetlicowe, oglądania filmów, śpiewania oraz rozmów, co pozytywnie wpłynęło na ich stan psychiczny i nastrój. Zajęcia rozwijały

zainteresowania, umiejętności dostosowania się do grupy oraz zapobiegały marginalizacji osób starszych, kreując ich wizerunek jako aktywnych społecznie jednostek. W ramach ww. dofinansowania roku 2024 całkowity koszt zadania publicznego: "Zapewnienie funkcjonowania Klubu „SENIOR+” w Barbarce wyniósł 102 102,72 zł, z czego kwota 46 434,14 zł pochodzi ze środków budżetu państwa, natomiast wymagany wkład własny w wysokości 55 668,58 zł zabezpieczony został ze środków własnych.

▪ **Program Osłonowy Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy domowej**

W miesiącu marcu 2024 r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale złożył wniosek o dofinansowanie projektu w otwartym konkursie ofert ogłoszonym przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Osłonowego "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej - edycja 2024". Projekt pod nazwą „Przechytrzyć przemoc”, otrzymał wsparcie w kwocie 10 000 zł. W ramach projektu zrealizowano:

Działanie Nr I - Kampania „Sieć pomocy – Szkoła bez przemocy”

W ramach działania nr I przeprowadzono kampanię „Sieć pomocy – Szkoła bez przemocy”, która miała na celu zwrócenie uwagi uczniów na problem przemocy wśród dzieci i młodzieży. W ramach kampanii uczniowie szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Skała otrzymali wstążki w kolorze pomarańczowym – koloru ostrzegawczego, który symbolizuje walkę z przemocą i krzywdzeniem dzieci oraz młodzieży.

Każdy uczeń otrzymał również informatory, zawierające bazę instytucji pomocowych dostępnych w regionie, a także wykaz numerów alarmowych, które pozwalają szybko uzyskać pomoc w sytuacjach zagrożenia. Ponadto, rozdano opaski odblaskowe oraz breloki, nawiązujące do tematyki przeciwdziałania przemocy, a w szkołach zawisły plakaty, które informowały o dostępnych możliwościach uzyskania wsparcia, w tym kontaktach do instytucji pomagających w przypadku przemocy domowej i rówieśniczej.

Dzięki działaniom kampanii uczniowie zdobyli wiedzę na temat miejsc i numerów telefonicznych, pod które można zgłaszać przypadki przemocy. Kampania pozwoliła także uczniom zrozumieć, gdzie mogą szukać pomocy, jeśli staną się ofiarami przemocy lub będą jej świadkami. Poprzez

przekazane informatory, broszury oraz materiały promujące przeciwdziałanie przemocy, uczniowie stali się bardziej świadomi problemu przemocy oraz dostępnych możliwości wsparcia.

Działanie Nr II – Zajęcia edukacyjne i artystyczne

W ramach działania nr II odbyły się zajęcia pn. „Nie wstydz się Przemocy – wołaj Pomocy” dla uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych, prowadzone przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Skale. Celem tych spotkań było uświadomienie uczniom różnych form przemocy, takich jak agresja w szkole, cyberprzemoc czy przemoc domowa. Spotkania miały na celu nie tylko poznanie mechanizmów przemocy, ale także nauczenie młodzieży, jak reagować w przypadku jej doświadczania lub bycia jej świadkiem.

W ramach tych zajęć uczniowie uczestniczyli również w spotkaniach z psychologiem, podczas których stworzyli kolaż emocji związany z przeciwdziałaniem przemocy. Kolaż ten pozwolił uczestnikom na wyrażenie swoich emocji w sposób artystyczny oraz na naukę rozmawiania o swoich problemach z dorosłymi, rówieśnikami i bliskimi. Zajęcia plastyczne miały na celu pomoc uczniom w rozpoznawaniu swoich emocji i potrzeb, co pozwoliło im lepiej radzić sobie w sytuacjach związanych z przemocą.

Kolejnym działaniem było przeprowadzenie zajęć w grupach, w ramach których uczniowie analizowali sytuacje przemocy, odgrywali scenki, a następnie omawiali sposoby reagowania na takie sytuacje, pod nadzorem psychologa. Zajęcia te miały na celu rozwijanie empatii, rozumienie emocji i poszukiwanie alternatywnych rozwiązań w sytuacjach trudnych.

Ostatnią częścią tego działania były zajęcia artystyczne, w ramach których uczniowie klas V i VI napisali scenariusz i przygotowali przedstawienie o tematyce przemocy. Spektakl, który został zaprezentowany innym uczniom, stał się okazją do dyskusji na temat szacunku, empatii i unikania przemocy w codziennym życiu. Występ uczniów stał się ważną lekcją dla całej społeczności szkolnej, zachęcając do tworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska.

Działanie Nr III - Konkurs plastyczny „Bądź jak Skala – nie daj się przemocy”

Działanie nr III polegało na zorganizowaniu konkursu plastycznego pn. „Bądź jak Skala – nie daj się przemocy”, w którym wzięli udział uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych. Celem konkursu było promowanie profilaktyki przeciwdziałania przemocy poprzez wyrażenie tego tematu w formie plakatu. Uczniowie wykazali się dużym zaangażowaniem, tworząc prace, które stanowiły kreatywne wyrażenie ich postaw wobec przemocy.

W konkursie wzięło udział 29 uczniów, a 12 najlepszych prac zostało wykorzystanych do stworzenia kalendarza na rok 2025. Tworzenie plakatów pozwoliło dzieciom nie tylko na wyrażenie własnych emocji związanych z przemocą, ale także na rozwijanie umiejętności manualnych, kreatywnego myślenia oraz współpracy z rówieśnikami. Zajęcia plastyczne stworzyły także przestrzeń do rozmów o przemocy, a prace konkursowe stanowiły ważne narzędzie w promocji wartości związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

Na dzień 31.12.2024 r. na ten cel wydatkowano łącznie 13 111,74 zł, z czego kwota 9889,39 zł pozyskana była z dotacji, z budżetu państwa, natomiast gmina zabezpieczyła wymagany wkład własny w wysokości 3222,35 zł.

17. Pozostała działalność Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w 2024 roku

- Współpraca ze Stowarzyszeniem „Wiosna” w ramach akcji charytatywnej „Szlachetna paczka” z terenu Miasta i Gminy Skala do której pracownicy socjalni zgłosili 5 rodzin.
- Współpraca z Fundacją Archezja.
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Piękne Anioły.

Pracownicy Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

- 1) **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** – w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, kierowania osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, itp.
- 2) **Urzędem Pracy** – w celu rozwijania aktywnej polityki rynku pracy, przeciwdziałania i zapobiegania bezrobociu, w kierunku odzyskania zdolności funkcjonowania w środowisku, osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto systematycznie prowadzona jest współpraca polegająca na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między pracownikami Ośrodka a pracownikami Urzędu celem wypracowania wspólnych działań na rzecz aktywizowania osób bezrobotnych.
- 3) **Komisariatem Policji** – w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, demoralizacji nieletnich oraz w zakresie zabezpieczenia osób chorych i starszych przed skutkami zimy, w pracy z klientami tzw. „trudnymi” współpraca z policjantami dzielnicowymi, a także korzystamy z asysty w sytuacjach zagrożenia w czasie wykonywania czynności służbowych.

- 4) **Sądem Rodzinnym** – w zakresie wydania zarządzeń odnośnie władzy rodzicielskiej w środowiskach wskazujących na zaniedbywania dzieci, kierowanie osób na leczenie psychiatryczne bez zgody oraz kierowania do domów pomocy społecznej bez zgody w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska, natomiast w przypadku rodzin patologicznych objętych nadzorem kuratorskim współpracujemy z kuratorami sądowymi i społecznymi itp.
- 5) **Prokuraturą** – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, zaniedbywanie lub innych spraw naszych klientów wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego.
- 6) **Szkołami** – współdziałanie pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także z dyrektorami szkół w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego oraz ferii zimowych i kolonii letnich.
- 7) **Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** przy Urzędzie Miasta i Gminy w Skale – kierowanie wniosków o leczenie osób uzależnionych od alkoholu.
- 8) **Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną** – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.
- 9) **Środowiskowym Domem Samopomocy oraz Warsztatem Terapii Zajęciowej** – w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie.

18. Potrzeby MGOPS

Działania Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w 2024 roku ukierunkowane były na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Zadania ustawowe wypełniane przez Ośrodek uzupełniały działania dodatkowe, realizowane w ramach dostępnych programów, na które Ośrodek pozyskał dodatkowe środki. Realizowane Programy „Opieka wytchnieniowa”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Korpus Wsparcia Seniorów”, działalność Klubu Senior + w Barbarce, wpisują się w potrzeby mieszkańców, gdyż w ostatnich latach głównym problemem społecznym staje się niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba. Ponadto, w związku ze wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, ważne jest zapewnienie odpowiedniej opieki w miejscu zamieszkania w formie usług opiekuńczych. Sprawnie realizowane usługi opiekuńcze ograniczają konieczność kierowania podopiecznych do domów pomocy społecznej. Należy zauważyć, że w ubiegłym roku znacznie wzrosły wydatki związane z pokrywaniem kosztu pobytu w domach pomocy społecznej oraz opłacaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Są to zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym i konieczne jest

zapewnienie środków na ich realizację. W bieżącym roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale nadal będzie realizował działania statutowe. W oparciu o zdiagnozowane problemy społeczne praca z osobami czy rodzinami będzie polegała na zaspokojeniu bieżących, podstawowych potrzeb oraz długoplanowym działaniu prowadzącym do pozyskiwania lub odbudowania zasobów własnych (wiedza, umiejętności zawodowe, interpersonalne, zdrowotne) poszerzaniu możliwości samodzielnego funkcjonowania i umiejętnego korzystania z uprawnień. Będziemy podejmować działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych, aby nie dopuszczać do pogłębiania się problemów. Zazwyczaj takie działania interwencyjne podejmujemy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz bezpieczeństwa osób i ich rodzin lub najbliższego otoczenia. Jest to najtrudniejszy obszar pracy, wymaga on bowiem podejmowania szybkich i trafnych decyzji oraz działań (chorzy psychicznie, osoby doświadczające przemocy domowej oraz osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej, zaniedbane dzieci). Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco przez Ośrodek monitoring problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy Skala na podstawie zgromadzonych danych, jak również prognoz demograficznych. Na najbliższe lata z prognoz demograficznych wynika, że nastąpi wzrost wielkości populacji ludności w wieku poprodukcyjnym. Te prognozy przekładają się na ukierunkowanie w pomocy społecznej na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, a przede wszystkim zabezpieczeniu środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej i zabezpieczeniu usług opiekuńczych. Konieczność realizacji zadań podyktowanych przepisami obowiązującymi w obszarze pomocy społecznej generuje określone potrzeby uwzględniające efektywność, kompleksowość i zgodę z obowiązującymi standardami jakości działań. Należą do nich:

1. rozbudowa infrastruktury okołopomocowej – wzmocnienie pracy pracowników socjalnych o pomoc specjalistów (m.in. terapeuta uzależnień).
2. zapewnienie środków finansowych na szkolenia dla pracowników,
3. realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Skala 2022-2028,
4. kontynuowanie działalności Punktu Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą,
5. kontynuacja realizacji programów resortowych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej: "Opieka wytechnieniowa" - edycja 2025, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2025 oraz „Korpus Wsparcia Seniorów” na terenie miasta i gminy Skala.

6. zwiększenie oferty pomocowej poprzez udział w programach kierowanych do osób z niepełnosprawnością, osób starszych, samotnych, bezrobotnych,
7. prowadzenie placówek dla osób starszych,
8. zwiększenie nakładów finansowych na realizację usług opiekuńczych, kosztu pobytu w DPS,
9. zwiększenie nakładów finansowych na zasiłki celowe, okresowe i dożywianie - dotacja i środki własne gminy, zapewnienie posiłku dla najuboższych,
10. podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
11. tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup podopiecznych,
12. wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci.